

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

ZP-KNPS.431.6.4.2019.USZ

Wrocław, dnia 18 marca 2019 r.

Pani
Krystyna Mikler
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Olszynie

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 23-25 stycznia 2019 r. na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art.126 i art.127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018r., poz. 1508 ze zm.) zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005r. Nr 61, poz. 543 ze zm.) zespół kontrolerów: Urszula Szczeblowska - starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Helena Sławska - starszy inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę problemową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Olszynie, ul. Legnicka 21, 59-830 Olszyna w zakresie przyznawania i wypłaty zasiłków celowych dla osób i rodzin poszkodowanych w wyniku klęski żywiołowej na podstawie art. 40 ust. 2 i 3 ustawy obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 31 grudnia 2017 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2018 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2019 r.

Jednostką kieruje Pani Krystyna Mikler, zatrudniona na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olszynie od dnia 1 października 2004 r.

Pani Krystyna Mikler ponosi odpowiedzialność za realizowane zadanie w okresie objętym kontrolą.

Burmistrz Olszyny w dniu 3 stycznia 2005 r. wydał Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olszynie imienne Upoważnienie Nr Or.0933/3/2005 do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Podpisany w dniu 11 marca 2019 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono

zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olszynie w kontrolowanym okresie.

Realizacja zasiłków celowych dla osób poszkodowanych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

Na terenie Gminy Olszyna w nocy z 28 na 29 października 2017 r. wystąpiły zdarzenia noszące znamiona klęski żywiołowej tj. silne wiatry i nawalne deszcze. W wyniku tych zdarzeń poszkodowanych zostało 26 rodzin z następujących miejscowości: Biedrzychowice (2 rodziny), Bożkowice (6 rodzin), Grodnica (2 rodziny), Kałużna (2 rodziny), Olszyna (10 rodzin), Nowa Świdnica (3 rodziny) oraz Zapusta (1 rodzina).

Rodziny poszkodowane przez silne wiatry i nawalne deszcze zostały objęte pomocą finansową w formie zasiłków celowych, przyznawanych na zasadach określonych w art. 39 ust. 1 i 2 oraz art. 40 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zasiłki przyznawane były rodzinom lub osobom, które poniosły straty w gospodarstwach domowych (budynkach mieszkalnych, budynkach gospodarczych) i znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji, w której nie mogły zaspokoić niezbędnych potrzeb bytowych w oparciu o posiadane środki własne. W związku z faktem, że straty wystąpiły w wyniku zdarzenia losowego – zgodnie z art. 40 ust. 3 cyt. ustawy zasiłki przyznawane były niezależnie od dochodu i nie podlegały zwrotowi.

Zasiłki przyznawane były osobom/rodzinom na remont albo odbudowę budynku/lokalu mieszkalnego/gospodarczego zniszczonego bądź uszkodzonego w wyniku nawałnicy.

Burmistrz Olszyny Zarządzeniem Nr 68/2017 z dnia 30 października 2017 roku powołał Komisję ds. szkód i szacowania strat powstałych na terenie Gminy Olszyna, spowodowanych przez wiatr i nawalne deszcze.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszynie wypłacając zasiłki celowe dla osób i rodzin poszkodowanych stosował zasady przekazane pocztą elektroniczną w 2017 r. przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej tj.:

- Zasady udzielania, ze środków rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, pomocy finansowej w formie zasiłków celowych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, dla rodzin lub osób samotnie

gospodarujących, poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych (Pismo Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji znak: DOLiZK-IV-775-10/2017 z dnia 17 sierpnia 2017 r.);

- Zmianę Zasad udzielania, ze środków rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, pomocy finansowej w formie zasiłków celowych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej (Pismo Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji znak: DOLiZK-IV-775-20/2017 z dnia 29 sierpnia 2017 r.).

Na wypłatę zasiłków celowych dla rodzin i osób samotnie gospodarujących poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej Gmina Olszyna w 2017 r. otrzymała dotację z rezerwy celowej budżetu państwa w kwocie 190 047,00 zł. Z otrzymanej dotacji wypłacono 183 615,20 zł. W dniu 10.01.2018 r. kwota niewykorzystanej dotacji w wysokości 6 431,80 zł została zwrócona do DUW.

W wyniku zaistniałych zdarzeń w 2017 r. wypłacono:

- zasiłki w wysokości do 6 000,00 zł dla 24 poszkodowanych osób/rodzin (24 świadczenia) na łączną kwotę 94 997,47 zł,
- zasiłki w wysokości do 20 000,00 zł dla 8 rodzin (10 świadczeń) w łącznej kwocie 64 770,98 zł, w tym 2 rodziny otrzymały pomoc również na budynki gospodarcze w wysokości 9 181,01 zł,
- zasiłek w wysokości do 200 000,00 zł dla 1 rodziny (1 świadczenie) w łącznej kwocie 23 846,75 zł.

Osoby/rodziny, które uzyskały wsparcie finansowe z tego tytułu zobowiązane były do udokumentowania poniesionych wydatków imiennymi fakturami/rachunkami. Wszyscy świadczeniobiorcy terminowo wywiązali się z tego obowiązku.

W trakcie czynności kontrolnych sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania wszystkich zasiłków celowych dla osób poszkodowanych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, w tym: 24 decyzje przyznające pomoc do 6 000,00 zł, 8 decyzji przyznających pomoc do 20 000,00 zł i 1 decyzję przyznającą pomoc do 200 000,00 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszynie nie wydał żadnej decyzji odmownej w zakresie przyznania zasiłku celowego z tytułu poniesionych strat na skutek silnych wiatrów. Od treści wydanych decyzji żadna z osób nie wniosła odwołania do organu II instancji.

Za okres objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszynie sporządził wymagane sprawozdanie i przesłał je Wojewodzie Dolnośląskiemu w formie elektronicznej za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

W rozliczeniu dotacji przyznanej w 2017 r. na usuwanie skutków klęsk żywiołowych (wichury) w dniach 28-29 października 2017 r. błędnie wskazano liczbę świadczeń tj. 38 zamiast 33.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że dane zawarte w sprawozdaniu nie były spójne ze stanem faktycznym.

Pomoc dla osób poszkodowanych w wyniku silnych wiatrów i nawałnicy udzielana była na wniosek osoby uprawnionej. Na składanych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu.

Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową ustalano prawidłowo w oparciu o rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzany terminowo, na właściwym druku wywiadu tj. Części VII dotyczącej osób i rodzin poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej bądź zdarzenia losowego oraz dokumentów określonych w art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej. Ponadto w aktach spraw znajdowały się kserokopie aktów notarialnych, odpisy z ksiąg wieczystych, protokoły z oszacowania zakresu i wysokości szkód w gospodarstwie domowym spowodowanych silnym wiatrem określające procentowy udział zniszczenia budynku mieszkalnego lub gospodarczego, dokumentacja fotograficzna, kosztorysy budowlane w zakresie likwidacji szkody, dokumenty potwierdzające rozliczenie z wydatkowanych środków tj. faktury i rachunki oraz dokument końcowy do sprawy - monitoring realizacji decyzji przyznającej pomoc w formie zasiłku celowego, zawierający informacje stron o rozliczeniu zasiłku i wykonanych pracach, adnotację sporządzoną przez pracownika Ośrodka potwierdzającą wykonanie remontu i rozliczenie przyznanych środków. Dokumenty sporządzane w formie kopii poświadczone zostały za zgodność z oryginałem przez pracownika socjalnego.

Wypłata przyznanego zasiłku do 20 000,00 zł i do 200 000,00 zł następowała w jednorazowej transzy lub realizowana była w ratach, w wysokościach określonych w decyzji. Wypłata kolejnej raty następowała po weryfikacji sposobu wykorzystania przyznanych środków, a w szczególności na podstawie faktur i rachunków. W uzasadnieniu wydawanych decyzji administracyjnych powoływano się na kosztorysy sporządzone przez Komisje, w których wskazywano rodzaj poniesionych strat, oszacowaną kwotę. Osoby, którym przyznano zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski

żywiłowej zobowiązane były do przedstawienia faktur i rachunków potwierdzających poniesienie wydatków związanych z remontem budynku/lokalu mieszkalnego w określonym terminie. W przypadku, kiedy przeprowadzenie remontu było niemożliwe do wykonania strony wносиły wniosek o przedłużenie terminu rozliczenia otrzymanej pomocy, co skutkowało wydaniem stosownych decyzji administracyjnych zmieniających termin rozliczenia świadczenia.

Decyzje przyznające powyższe zasiłki wydawane były terminowo, tj. nie później niż w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku. W sposób właściwy określały elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a., tj. oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydawania decyzji. W rozstrzygnięciu decyzji administracyjnych wskazywano, kto jest odbiorcą świadczenia oraz wysokość przyznanej pomocy.

Sposób doręczania decyzji był zgodny z art. 39 i art. 46 k.p.a.

We wszystkich wydawanych decyzjach administracyjnych przyznających pomoc do 6 000,00 zł, do 20 000,00 zł oraz do 200 000,00 zł w podstawie prawnej wskazywano wyłącznie art. 40 ust. 1 i 3 lub art. 39 natomiast nie wskazywano art. 39 ust. 1 i 2 oraz art. 40 ust. 2 i 3. ustawy. Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy, do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy m.in. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną. Wypłata zasiłków celowych z przeznaczeniem na usuwanie strat powstałych w wyniku zdarzeń o charakterze klęski żywiołowej jest uruchamiana po otrzymaniu dotacji pochodzącej z budżetu państwa. Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy, w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy. Artykuł art. 40 ust. 1 i 2 ustawy stanowi natomiast, że zasiłek celowy może być przyznany również osobom albo rodzinom, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego czy też w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. Zasiłek celowy, o którym mowa w ust. 1 i 2, może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi (art. 40 ust. 3 ustawy).

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- a) dane dotyczące liczby udzielonych świadczeń wskazane w sprawozdaniu nie są spójne ze stanem faktycznym,

- b) niewłaściwa podstawa prawna w decyzjach administracyjnych przyznających pomoc w formie zasiłku celowego na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. Sprawozdawczość przekazywaną do wojewody sporządzać w sposób staranny i rzetelny. W sprawozdaniach wykazywać dane zgodne ze stanem faktycznym.
Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
2. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób rzetelny, w podstawie prawnej przywoływać dokładnie wszystkie przepisy prawa, które legły u podstaw jej wydania. W decyzjach wskazywać aktualne i mające zastosowanie publikatory aktów prawnych z podaniem źródła jego publikacji oraz konkretnego artykułu, paragrafu czy punktu, natomiast w uzasadnieniu faktycznym i prawnym decyzji podawać fakty, które organ uznał za udowodnione, dowody, na których się oparł, przyczyny, z powodu, których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.
Podstawa prawna: art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.).
Termin realizacji: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Otrzymują:

1. Pan Leszek Leško
Burmistrz Olszyny
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

G. W.
Ewelina Zygmunt

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Ilana Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej